

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 32
máj 2022
cena 1,90 eura

5

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Spoločné dobro nadradiť nad osobné záujmy

NÁŠ ROZHOVOR

Miroslav VETRÍK je vyštudovaný teológ. Do pozornosti verejnosti vstúpil organizovaním Korunovačných slávností v Bratislave v roku 2003. Organizuje ich dodnes. Nie je to jediná aktivita, ktorej sa venuje. Po sklamaní z politiky KDH sa v roku 2018 spolupodieľal na založení politickej strany KDŽP – dnes ŽIVOT – Národná strana. Založil tiež občianske združenie Slovenskí katolíci, lebo si myslí, že práve katolicizmus je kultúrnou DNA Slovákov a mohol by výrazne napomôcť zjednocovacie-mu procesu národných síl. Čím všetkým prešiel za 46 rokov svojho života spomína v našom rozhovore.

● Študovali ste teológiu, aj ste ju skončili, no kňazom ste sa nestali. Prečo?

Skôr ako odpoviem, rád by som povedal, prečo som sa rozhodol študovať teológiu. V treťom ročníku na gymnáziu v Liptovskom Mikuláši

Miroslav Vetrík

Foto archív Miroslava Vetríka

došlo v mojom živote k takému menšiemu zlomu. Hrával som futbal a v ňom som videl svoju kariéru. Chodil som do kostola ako radový kresťan. Nejako hlbšie som sa nad svojou vierou nezamýšľal. Keď som počas prázdnin ochorel, z nudy som siahol po náboženskej literatúre.

A vtedy na mňa doľahla otázka: Prečo žijem? Začal som sa zamýšľať nad zmyslom života. Čoskoro prišla odpoveď - naplnenie života spočíva v službe druhým. Od môjho prvotného záujmu o prírodné vedy cez filozofiu som sa prepracoval k teológii.

Pokračovanie na 10. strane

V ČÍSLE

Ján Litecký Šveda
Kde sú korene súčasného marazmu? 2
Eva Zelenayová
Sme svedkami nastolenia novej paradigmy 3

Barbarská noc v Banskej Bystrici 4-5
Rokovala Výkonná rada PV ZPKO 6-7

Ivan Mrva
Oslavy tisícročia a slovenské kultúrne dedičstvo 8

Marián Tkáč
Pred 30 rokmi na Donovaloch 9
Ludovít Košík
Augustín Karmaš - jeden z mnohých... 13

ročník 32 • máj 2022

9 771338 404006

Kde sú korene súčasného marazmu?

Na obyčajné nechutenstvo či na depresiu, lekárska veda už dávnejšie vymyslela liečivé prostriedky. No obávam sa, že na súčasnú dezilúziu z politiky, znechutenie, hlbokú depresiu, pre-rušovanú iba občasnými cholerickými výkrikmi nenávisť, jednoduchý liek neexistuje. Ak by sme sa raz chceli z toho vymotať, možno nezaškodí pozrieť sa do nedávnej minulosti, na „slávny“ rok 1989, kde by to mohlo mať korene. Veď tam je základ všetkej našej politiky. A pozrieť sa na to inými očami, keď už si nevieme rady. Asi najlepšia kniha na túto tému je „Moskovský proces“, ktorú po dosť veľkých peripetiách so západnými vydavateľstvami (!) vydal ruský disident Vladimír Bukovskij (V. B.). Okrem toho, že túto knihu napísal jeden múdry, rozhladený a čestný človek, niečo ako druhý Solženicyn, má obrovskú hodnotu v tom, že je založená na **ozajstných informáciách**, a nie na ideologickom teoretizovaní. A to na tých najzákladnejších informáciách na túto tému, napr. aj na zápisoch politbyra, ktoré môžu obsahovať iba sovietske archívy. Tam sa totiž V. B. dostal tesne po páde komunizmu rozhodnutím vtedajšieho prezidenta Borisa Jeľcina, aby mu získal materiály na jeho súd s KSSZ. Čo však súdruhovia nevedeli, V. B. mal špeciálny japonský skener, o akom sovietski vedci, vždy najlepší na svete, ešte ani nechyrovali a skopiroval tisíce dych vyrážajúcich strán. Dnes už sú tieto archívy opäť neprístupné. Už aj toto tajnostkárstvo by mohlo mnohým ľuďom napovedať, o aký druh prevratu tu išlo. Ako napísal V. B. – ak chce človek vážne skončiť s minulosťou, tak sotva sa s ňou bude tajiť.

Skoncovali aj s opozíciou

Keďže kniha má skoro 800 strán, nabitých miestami až šokujúcimi informáciami, o.i. aj o demokratovi Gorbačovovi, tak najlepšie je mať ju doma v knižnici a pomaly sa k nej vracat'. Tu uvediem len pár citácií, ako také uvedenie do nálady celej knihy.

V.B. uvádza, že celú „perestrojku“ začal už arcibolševik Andropov. Ten, ktorý krvavo potlačil maďarskú revolúciu. Už vtedy politbyro videlo, ako ZSSR stráca ekonomický dych, ako pribúda odporcov režimu a hlavne, že sa od režimu odvracia mládež a tak hľadal spôsoby – no nie ako zúčtovať s chorým režimom, ale ako ho zachrániť. Pred svojou smrťou však už toho veľa nestihol. Až potom prišiel Gorbačov so svojou „chytrákostrajkou“, zameranou na oklamanie západu a získanie peňazí. „Keď museli v snahe o záchranu pred nevyhnutelným zánikom zaviesť kontrolovaný proces „glasnosti“, zahájili ho dolamovaním muklov a likvidáciou jadra opozície. Riadil to osobne Gorbačov.“

„Pri takej rozsiahlej imitácii demokracie bolo pre mocenské orgány základnou úlohou nestratiť iniciatívu a nedovoliť, aby sa sformovala reálna opozícia. (...) Navonok rok 1985 nebol poznamenaný nijakou najvyššou milosťou, naopak, zatýkanie a prenasledovanie sa dokonca zosilnilo.“

„Režim bol odsúdený k zániku, no kým skapal, stihol spraviť poslednú podlosť, totiž krajinu definitívne zbastardil pokúšením ľahkého uzdravenia bez úsilia a obetí.“

„Ľudia sa rozčlenili, keď nastala kríza režimu – pokiaľ menšina klinických idiotov naďalej pochodovala pod červenými vlajkami, cynická väčšina sa bleskovo premenila na „reformátorov“, „demokratov“, „nacionalistov“ a „zástancov trhu“. „Udalosti, ku ktorým v Rusku došlo pre nich neznamenali revolúciu, oslobodenie od totalitného útlaku a už vôbec nie zrušenie ideálov, ale iba možnosť bleskurýchle

urýchliť svoju kariéru a preskočiť naraz hneď niekoľko stupienkov starého hierarchického rebríčka.“

Prevracači kabátov

„A čo záleží na tom, či sa to nazýva demokracia alebo socializmus? Pre tých, ktorí nikdy neverili v nič iné okrem svojich privilégií, znamenala „demokracia“ iba nové možnosti klamanie a „trhové hospodárstvo“ značilo iba jedno – korupciu. (...) A kradli tak, ako sa im za Brežneva ani nesnívalo.“

„Dosiahlo sa takmer nemožné, keď zločinecký režim, ktorý vyše polstoročia udržoval celú planétu v strachu a topil celé národy v krvi, bez stopy zmizol, ale tí, ktorí mu slúžili – na Východe aj na Západe – zostali pri moci.“

„Novinka „perestrojky“ spočívala v tom, že strana, ktorá 70 rokov budovala svoju moc na základe komunistického dogmy, teraz túto moc zachraňovala predvzdávaním „antikomunizmu“.

„Tieto „premeny“ najlepšie zahrali do nôt komunistom, pretože tak ako predtým tu aj naďalej nebola ani demokracia, ani trhové hospodárstvo, keď obidve myšlienky boli dokonale zdiskreditované.“

„Niet pochýb, že „Nežná revolúcia“ v roku 1989 bola sovietska operácia. Gorbačovova „glasnost und perestrojka“ bola obrovská „operatívna čekistická akcia. Všetky počiatkové etapy nepokojov boli organizované podľa pokynov náčelnika výzvednej správy KGB, generála Viktora Gruška.“

Oprašili Pražskú jar

„Podľa Gorbačovho a Jakovlevovho zámeru mala „ľudová revolúcia“ priviesť vo východnej Európe k moci novú generáciu manipulátorov, rovnakých ako oni sami. Potrebovali divadelnú reprízu „Pražskej jari.“ (...) Kvôli „konvergencii“, ktorej dôsledkom nadobudne Sovietsky zväz „ľudskú tvár“ a Západ sa stane socialistickým. Skrátka kvôli odvekému snu menševikov, snu idiota o krížení materskej školy s koncentrákom.“

Samozrejme, toto všetko platí aj pre nás, len si prečítajme, že vyšlo najavo aj to, „ako sa vytvárali fiktívne „strany“, kágebácke „hnutia“ a rôzne ultranacionalistické strašiaky ako Pamjať. Jakovlev nedávno priznal, že schválením politbyra si KGB v roku 1989 vymyslela aj Žirinovského.“ Prečítame si aj zaujímavé fakty o médiách a dosť miesta venuje aj hlúposti Západu, ako na ich chytráctva naskočil a v podstate zradil všetkých ľudí na Východe, ktorí trpeli komunizmom. Nemeckej SPD až teraz Putin musel ukázať, že socdemácke heslo „Wandel durch Handel“ (zmena obchodom) bol jedna veľká lož, ktorej naleťeli. A len tak mimochodom – za celý čas „perestrojky“ sa Gorbačovovi podarilo vydojiť zo Západu asi 45 miliárd dolárov.

Nuž a to, čo bolo na „perestrojke“ predsa len dobré, že boli prepustení politickí väzni (niektorí síce až v roku 1992), že zmizla cenzúra a chvíľu sme tu mali aj slobodu slova, je už žiaľ opäť minulosťou. A to pekne salámovo. Starého psa novým kúskom nenaučíš. Tu musíme hľadať korene súčasného spoločenského a politického rozkladu, v tejto lži revolúcie. Rovnako, ako korene práve prebiehajúcej vojny. K tomu ešte môžeme dodať, že nemôže byť zdravá spoločnosť, kde po „protikomunistickej“ revolúcii poprední politici vo veľkom oslavujú komunistické sviatky a opäť sa prenasleduje svedomie národa – politickí väzni.

Ján Litecký Šveda

predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábek a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk • **webová stránka:** www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 1,90 EURA • **Predplatné 20 EUR/**kalendárny rok • **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 50 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

Zrušenie kláštorov 1950

Počúvajte, čo sa stalo, chcem vám to vyzobrať.
O kláštoroch, rehoľníkoch budem vám recitovať.

V päťdesiatom svätom roku,
vo štvrtok po Veľkej noci,
rehoľníkov po kláštoroch prepadli o polnoci.

Milicisti, eštabáci, žandári aj vojaci, na autách,
zbrane v rukách a dekrét zatýkací.

Sluhov Božích zburcovali náhle z tichého spánku,
vyvliekli ich preč z kláštorov a preč od bohostánku.

Vrchný žandár jak komandant s pištoľou vpredu
kráčal,
na dvere ciel rehoľníkov surovo pästami búchal.

Vstaňte hore, oblečte sa, idete s nami všetci!
Bez odporu a v tichosti pobaľte svoje veci!

Rehoľníci hore vstali, zišli sa hneď k oltáru,
ďakovali, zaspievali Bohu na česť a chválu.

Naposledy na posilu všetok živý chlieb vzali,
bohostánky otvorené v kostoloch zanechali.

Večné svetlo na znak smútku na dlhé časy zhasli,
cibória aj kalichy žandári preč odniesli.

Taký je svet, taký život, dobré vždy zlým odpláca,
jedine Boh spravodlivý odmenu nám vypláca.

Ilava 1953

Sme svedkami nastolenia novej paradigmy

Keď v roku 1997 vyšla knižka prof. Mons. Michela Schooyansa *Evanjelium s podtitulom Ako čeliť svetu v rozvrate?* na Slovensku sa udomácnil tretí sektor platený Západom a diktoval nám, akým smerom sa máme uberať. V tom čase sme boli čiernou dierou, lebo sme mali vládu, pre ktorú národno-štátne záujmy boli na prvom mieste. Žiaľ, treťosektorová „odchovanci“ časom zmocneli a dnes žneme ovocie ich práce.

Schooyans bol v čase vydania knižky špecialistom Svätej stolice v oblastiach otázok antropológie, politickej filozofie, bioetiky a demografie. Bol členom troch pontifikálnych akadémii vo Vatikáne – pre sociálne vedy, ľudský život a rodinu. Jedna z jeho kapitol má názov *Spojenie socializmu a liberalizmu* a bolo by nesmierne užitočné povedať o nej viac. Možno inokedy. Pri čítaní kapitoly o novej paradigme svetového poriadku, ktorá „ignoruje kategórie dobra a zla prislúchajúce etike presvedčenia“, si iste spomenieme na expremiérku Ivetu Radičovú, ktorá ako prezidentská kandidátka prezradila, že morálka je vecou dohody. Áno, v novej paradigme svetového poriadku.

Čo o novej paradigme hovorí Schooyans? „Nakoniec nová paradigma je tiež ozvenou útokov, ktoré sú v súčasnosti namierené na suverenitu štátov. Prejavuje sa to dvomi spôsobmi. V prvom rade 'holistický' pohľad na svet, dôležitý pre novú paradigmu, podriaďuje

zvrchované národy programom ideológie globalizácie. Princíp subsidiarity je tak porušený. Jednotlivé národy sú tak zredukované na kolieska globálnej spoločnosti. Navyše partnerstvo medzi medzivládnyimi organizáciami, vrátane WHO, a mimovládnyimi organizáciami, ktoré boli evidentne vybrané pre svoju lojalnosť voči 'novej paradigme', ešte posilní právomoc aparátu OSN a zvýši jeho schopnosť vykonávať nátlak na štáty a rozožierať ich oprávnenú zvrchovanosť.“

SLOVO SVEDECTVA

V tieni slov profesora Schooyansa oveľa lepšie rozumieme dianie vo svete a najmä doma. Napriek tomu niektoré excesy súčasnej vlády privádzajú aj tých najlojálnejších k nemému úžasu. Napríklad nedávne usmernenie ministra zdravotníctva Vladimíra Lengvarského o zmene pohlavia, na základe ktorého by na úradnú zmenu pohlavia už nebol nevyhnutný chirurgický zákrok odstránenia pohlavných orgánov, ale transrodovým ľuďom by na zmenu v dokladoch stačil rok hormonálnej liečby a rovnako dlhý čas žiť v role opačného pohlavia. Lengvarského usmernenie o zmene pohlavia ide oveľa ďalej, než pripúšťa zahraničie. Napríklad Nemecko či Česko. Jestvuje precedens, keď Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že nútiť človeka do sterilizácie je proti jeho právam. Ibaže súd rozhodoval o tom, že úradná zmena pohlavia na matrike nesmie byť podmienená zmenou vnútorných pohlavných orgánov. Pritom

transsexualita spočíva predovšetkým v nespo-kojnosti osoby so svojim zovňajškom.

Človek so zdravým sedliackym rozumom sa pýta, kam sme sa to dostali? Pekne, metódou Overtonoveho okna sme sa stali oddanými otrokmi globalistov. Kňaz Štefan Mordel napísal otvorený list ministrovi zdravotníctva a vláde SR, v ktorom uvádza: V bývalom režime sa presadzoval ateizmus, popierala sa existencia Boha. Vy idete ešte ďalej; popierate prirodzený poriadok, daný Stvoriteľom. „Vy máte teraz obrovskú moc a bezohľadne presadzujete ciele na vytváranie NWO čiže tzv. nového svetového poriadku, ktorý je však jednoznačne satanským dielom.“

Lengvarského na post ministra zdravotníctva delegovalo hnutie O'LaNO. Toto hnutie sa dostalo do parlamentu ako kresťanská platforma strany SaS. Neskôr sa osamostatnilo a na verejnosti vytvára dojem, že ide o hnutie presadzujúce kresťanské hodnoty v politike. PV ZPKO na vlastnej koži pociťuje kresťanský rozmer politiky tejto vlády. V našom prípade však ide iba o zámer zlikvidovať občianske združenie založené na princípoch antikomunizmu, kresťanstva a národovectva. No v prípade Lengvarského usmernenia už ide o likvidáciu identity človeka. Môžeme len spolu s kňazom Mordelom dúfať, že „tak, ako tento národ vytrval v rokoch tvrdej ateizácie, tak vytrvá aj v týchto rokoch bezohľadnej ideologizácie a pustošenia jeho duše“.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Opäť sme spomínali na Barbarskú noc

Judáš i medzi nami

V roku 2016 sa v Banskej Bystrici zrodila nová tradícia: spomienka na Barbarskú noc. Až v roku 2020 a 2021 bola spomienková pieta prerušená. Dôvod bol známy, covid. Napriek obmedzeniam ohromného rozsahu si regionálna organizácia PV ZPKO v Banskej Bystrici aj počas pandémie pripomenula udalosti z 13. na 14. apríla 1950. Išlo o Akciu K známu tiež ako Barbarská noc. Komunistický režim sa rozhodol zlomiť vplyv Katolíckej cirkvi na masy a s týmto cieľom jej v roku 1950 zasadil štyri hlboké rany: všetkých biskupov dal do domáceho väzenia, v apríli 1950 Akciou K zlikvidoval všetky mužské rehole, Akciou P zlikvidoval Gréckokatolícku cirkev a v auguste 1950 Akciou R ženské rehole.

Stretnutie členov našej organizácie 13. apríla tohto roku v Banskej Bystrici bolo prvým verejným zhromaždením väčšieho rozsahu od vypuknutia pandémie coronavírusu. Netajili sa radosťou zo vzájomnej blízkosti, ale aj obavami z vývoja spoločnosti. Zastúpenie tu mali regióny západného a stredného Slovenska. Zúčastnil sa aj viceprimátor Banskej Bystrice Milan Lichý.

Pietna spomienka sa začala sv. omšou v Kostole sv. Alžbety. Celebroval ju dp. Ján Košiar a koncelebrantom bol rektor kostola P. Pavol Noga. V homílii lazarista Pavol Noga uviedol, že sa stretávame preto, aby sme nezabudli a prosíť a modliť sa za hrdinov, ktorí sa vzopreli diabolskému režimu. Spomenul, že tento kostolík vychoval svätca Janka Havlíka, ale netreba zabúdať aj na zradcov, akým bol Josef Plojhar, ktorý ako kňaz vo vláde slúžil komunistickému režimu. Zdôraznil, že sme dedičmi sv. Cyrila a Metoda a nesmieme zabudnúť na svoje korene, aby sme nezanikli, aby sa z nás nestali zradcovia ako Judáš.

Pietna spomienka pokračovala pri pamätnej tabuli, kde sa k účastníkom prihovril predseda organizácie Ján Litecký Šveda, duchovný organizácie Ján Košiar a predsedníčka RO PV ZPKO v Banskej Bystrici Helena Halková. Predniesla báseň neznámeho autora, ktorá vznikla v ilavskej väznici v roku 1953. Spomienku na Barbarskú noc ukončil spoločný obed.

(zl)

Pohľad na účastníkov pietnej spomienky počas sv. omše. Prvý sprava Ing. Milan Lichý, viceprimátor mesta.

Foto Eva Zelenayová

Speváčky z Heľpy.

Foto Eva Zelenayová

Zláva duchovný PV ZPKO Ján Košiar, predsedníčka RO PV ZPKO v Banskej Bystrici Helena Halková a predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda pri pamätnej tabuli kňazov a rehoľníkov čo trpeli za svoju vieru. Foto Eva Zelenayová

Z príspevku dp. Jána Košiaru pri pamätnej tabuli

Memento pre súčasnú generáciu

Akcia K, známa tiež pod názvom Barbarská noc, sa odohrala v noci z 13. na 14. apríla 1950. Bola namierená proti mužským rehoľiam: františkánom, saleziánom, jezuitom, tešiteľom, redemptoristom a baziliánom. Bolo prepadnutých 56 kláštorov a rehoľných domov, v ktorých žilo 850 rehoľníkov. Rozdelili ich do troch skupín. V prvej boli predstavení rehoľ a tzv. reakční rehoľníci a tých odviezli do kapucínskeho kláštora v Pezinku. Druhú skupinu tvorili ostatní obyvatelia kláštora, teda pátri, frátri, klerici a novici a tých internovali v štyroch kláštoroch: vo Svätom Beňadiku, Šaštíne, Jasove a v Podolínci. Do tretej skupiny zaradili rehoľných kňazov, o ktorých sa predpokladalo, že majú kladný vzťah k režimu a títo neboli zaistení, ale len „preradení do verejnej duchovnej správy“ a ponechaní na slobode ako svetskí kňazi.

Kvôli zatknutiu ostatných rehoľníkov bola zorganizovaná Akcia K2 v noci z 3. na 4. mája 1950. Do koncentračných kláštorov boli sústredení ďalší: verbisti, kapucíni, piaristi, lazaristi z Banskej Bystrice, Ladcov a Belušských Slatín a školskí bratia z Močenku.

Podľa hlásenia z mája 1950 bola Akcia A úspešne zakončená a počas nej bolo sústredení 1002 rehoľníkov. Na slobode ostalo len 28 rehoľníkov, ktorí ostali pracovať v kláštoroch, ibaže aj z nich šestnásť boli chorí. Mužský kláštorový život na Slovensku prestal existovať, rehole nemohli vykonávať svoju duchovnú a charitatívnu činnosť.

Ženské rehole prišli na rad v rámci Akcie R. V dňoch 28. až 31. augusta 1950 sústredili 1962 rehoľníčky a obsadili 137 domov. Rehoľníčky boli sústredené v 16 sústreďovacích kláštoroch. Ďalších vyše 1600 rehoľných sestier však ostalo pracovať v nemocniciach vzhľadom na to, že za ne režim nenašiel náhradu.

Sme v Banskej Bystrici, kde za mnou, na biskupskom úrade, je tabuľa s menami kňazov a rehoľníkov z tých čias. Dnes som si z tabule vybral diecézneho kňaza, **prof. Jozefa Búdu (1898-1994)**, ktorý pochádzal z blízkej obce Nemecká.

V roku 1992 som bol zástupcom šéfredaktora Katolíckych novín a on vtedy ešte žil. U sestričiek v Báci neďaleko Šamorína. Aj som s ním urobil rozhovor. Na otázku, ako prežil 50. roky odpovedal ako väčšina kňazov. Štyri roky som bol zatvorený v rozličných väzniciach, z toho vyše šesť mesiacov bez súdu. Už ani neviem, za čo. Tak som mu pripomenul: Za marenie dozoru štátu nad Cirkvou a za neoznámenie trestného činu.

Jozef Búda v roku 1933 dosiahol na KU v Prahe doktorát z teológie. Špecializoval sa na biblické jazyky hebrejčinu a gréčtinu. Bol v biblickej komisii, ktorá pripravila vydanie Svätého písma v slovenčine v roku 1955. V roku 1992 mu pápež Ján Pavol II. udelil pri príležitosti sedemdesiateho výročia kňazskej vysviacky titul pápežského preláta. Zomrel 23. júna 1994 vo veku nedožitých 66 rokov. Pochovaný je v Báci.

Predsnemové rokovanie výkonnej rady

Protikomunistický odboj nemá porozumenie vlády

Po pandemickej pauze sa v Bratislave 21. apríla tohto roku „naživo“ stretli predsedovia regionálnych organizácií na rokovaní výkonnej rady PV ZPKO. Ospravedlnil sa len podpredseda PV ZPKO Rafael Rafaj zo zdravotných dôvodov.

Schôdzu otvoril a prítomných privítal predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda. Odovzdal pozdrav od čestného predsedu PV ZPKO Arpáda Tarnóczyho a ospravedlnil Mirka Tuchyňa. Pre náhle zdravotné ťažkosti nemohol prísť, avšak oznámil, že na včerajšej schôdzi pobočky predstavil svojho nástupcu vo funkcii predsedu. Prítomných tiež upozornil, že sú pre nich pripravené knihy, ktoré si môžu zobrať: **Zrkadlo proti maske** o dôležitých vyhláseniach našej organizácie za tridsať rokov a knihu rozhovorov s politickými väzňami **Zrkadlenie** od Evy Zelenayovej. Napokon prítomných oboznámil s programom schôdze.

Rokovanie výkonnej rady sa začalo kontrolou úloh z mája 2021. Pred rokom sa členovia výkonnej rady dozvedeli, že našej organizácii schválilo MV SR na rok 2022 hanebných 40 tisíc eur s upozornením, že z dotácie nemôže organizácia financovať vydávanie Svedectva. Ján Litecký Šveda vysvetlil prítomným, že sa usiloval o prijatie u ministra vnútra, predsedu vlády i parlamentu, vypisoval listy a hľadal pomoc u ďalších vplyvných osôb, no bezvýsledne. Jedine predseda NR SR Boris Kollár poskytol finančnú pomoc na vydávanie Svedectva formou propagácie jeho strany, keďže NR SR vraj nemá na to prostriedky. Toto aj zaplatil. Ďalej povedal, že rokovoval s ministrom obrany SR Jaroslavom Naďom, ktorý prisľúbil nejaké peniaze na vydávanie Svedectva. Viac-menej ho presvedčila organizácia a posolstvo pietneho aktu v novembri 2021 na cintoríne Vrakuňa. Predseda organizácie poznamenal, že dosiaľ nepoznáme výšku dotácie na budúci rok a vzhľadom na to, že vedenie organizácie je v stálom telefonickom kontakte s funkcionármi v regiónoch, nie sú pretrvávajúce úlohy, všetky sú splnené. Upozornil, že vzhľadom na pretrvávajúce finančné problémy treba venovať zvýšenú pozornosť výberu za členské a predplatné za časopis.

Predsedovia RO PV ZPKO zľava Eva Hluchová (Trnava), Štefan Novák (Košice) a Mária Dvorčáková (Prešov).

Foto Eva Zelenayová

Predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda v rozhovore s predsedníčkou RO PV ZPKO v Trenčíne Helenou Hošťákovou.

Foto Eva Zelenayová

Ministerská kontrola

Prvým bodom programu bolo oboznámenie prítomných s finančnou kontrolou Úradu inšpekčnej služby MV SR. Trvala **od marca 2021 do marca 2022, čiže rok**. Účtovníčka Eva Litecká Švedová poslala všetkým hospodárom fotokópiu konkrétnych chýb pobočiek z návrhu finančnej kontroly, usmernenie k účtovaniu, aby sa zabránilo chybám a tiež doplnok k Vnútroorganizačným smerniciam o hospodárení, vyplývajúci z výsledku finančnej kontroly. Informovala prítomných predsedov regionálnych organizácií, že od 1. marca bola zrušená úľava zdravotného poistenia pre nízko príjmové skupiny, pribudol odvod zamestnávateľa do sociálnej poisťovne. Zdôraznila, že tohto roku sa uskutoční inventarizácia majetku, ktorý môžu vyradiť počas roka.

XV. snem PV ZPKO

Ján Litecký Šveda informoval, že XV. snem organizácie sa mal uskutočniť vlni, ale z dôvodov pandemických opatrení sa nekonal a bude tohto roku. S Kvetoslavom Gregorom prediskutoval možnosť konania snemu v Žiline, aby to bolo pre delegátov z celého Slovenska čo najbližšie. Snem sa uskutoční v júni a dovtedy je nutné zvoliť výročné schôdzu, ktoré v predcovidových časoch bývali v marci. Je potrebné vybrať delegátov a dohodnúť sa na návrhu kandidátov do najvyšších funkcií PV ZPKO.

Úlohy z Výkonnej rady

1. Aplikovať a zaviesť závery finančnej kontroly do každodennej hospodárskej činnosti.
2. Zvoliť výročné členské schôdzu, vybrať delegátov na snem a návrh na vedúce a kontrolné funkcie.

Diskusia

Ján Litecký Šveda: Upozornil vedúcich organizačných zložiek, najmä tých, čo majú po osemdesiatke, aby si pripravili náhradníka. Povedal, že Mirko Tuchyňa práve včera na schôdzi navrhol nástupcu a potom ho aj zvolili. Pri žiadosti

Sprava Eva Hluchová, Ján Košiar, Ján Litecký Šveda a Helena Hošťáková.

Foto Eva Zelenayová

o dotáciu je podstatný počet členov a počet aktivít. Preto je potrebné ziskávať členov, aj rodinných, len treba, aby to nebol bývalý člen strany ani eštebák. Taký, čo súhlasí s našimi ideálmi, ako je to v stanovách, nech príde medzi nás. Aby nás neubúdalo, momentálne sa držíme na dobrej úrovni. Naš duchovný dp. Ján Košiar je v tomto smere najaktívnejší. Aj kvôli kritériám pre dotáciu. O ďalších plánoch do budúcnosti, napríklad semináre, vydateľská činnosť... ťažko hovoriť, keď nevieme nič o výške dotácie. Nezabúdajte poskytnúť šéfredaktorke typy ľudí na rozhovory. Zoznamy členov potrebujeme každoročne najneskôr do 15. októbra, predtým ako začneme robiť vyhodnotenie dotácie pre MV SR.

Otázka k téme ako stojí odškodnenie: Pokiaľ doteraz všetky takéto zákony išli cez našu organizáciu, súčasní zákonodarcovia sa aktuálne dokonca neobťažovali našu organizáciu čo i len oboznámiť s navrhovaným zákonom a výsledok je nepodarok, ktorý rozčuľuje široké vrstvy politických väzňov. Šéfredaktorka Eva Zelenayová upozornila, že príspevok k tejto otázke napísala do Svedectva č. 4.

Mária Dvorčáková: Chcem upozorniť na problém v ÚPN. Máme členov, čo už dlho čakajú a úradníci v ÚPN hľadajú, že napríklad v akom odboji pracoval Anton Fritz. To je hanebné.

Ján Litecký Šveda: Juraj Vrábel mal dobrý nápad, dať vyrobiť medailu s logom našej organizácie na vyjadrenie uznania pre zaslúžilých ľudí. Zatiaľ nápad stojí na peniazoch.

Otázka štátneho vyznamenania: návrhy sme dávali každý rok, dokonca Štefanovi Novákovi naposledy volali z prezidentskej kancelárie a dávali nejaké otázky (!), ale potom si to rozmysleli, takže pýtam sa, či ešte dávať návrhy a koho by ste navrhovali?

Štefan Novák vysvetlil komunikáciu medzi ním a prezidentskou kanceláriou a navrhol, že pokiaľ bude táto garnitúra v prezidentskom paláci, nedávať nijaké návrhy na štátne vyznamenanie. Všetci s tým súhlasili.

Ján Litecký Šveda: Chceli by sme, aby každý mesiac bola aspoň jedna pietna spomienka, na ktorej by sa zúčastnili aj miestni politici a uverejnila by sa aj väčšia reportáž vo Svedectve. Vynechali by sme december a január.

Tretia úloha: dať návrhy a potom v regiónoch zorganizovať také väčšie, reprezentačné pietne spomienky. Zatiaľ máme tieto také vážnejšie akcie: Február: Trenčín – poprava Tunega, Púčik, Tesár; April: Banská Bystrica – Barbarská noc; August: Leopoldov – väznica; November: náš ústredný pamätník na cintoríne Vrakuňa; Ďalej by to mohli byť: Marec: Hlohovec – väznica pre mladistvých; Máj: Čadca – Žilina; Jún: Levočská vzbura, Zliechov; Júl: Helpa; September: Košice – múzeum komunizmu; Október: Trebišov; Ilava – väznica, Nitra – výročie úmrtia J. Ch. Korca.

Mária Dvorčáková: k tomu treba pridať 15. február, zabúda sa na dvoch popravených policajtov – Jaško, Kalinaj, (Černová, Bijacovce).

Diskusia pokračovala na spoločnom obede. **(ez)**

Predsedička RO PV ZPKO v Banskej Bystrici Helena Halková a predseda RO PV ZPKO v Žiline Kvetoslav Gregor.

Foto Eva Zelenayová

Zľava Alžbeta Loudová a Helena Hošťáková, predsedníčky RO PV ZPKO v Nitre a Trenčíne. Foto Eva Zelenayová

Oslavy tisícročia a slovenské kultúrne dedičstvo

Takmer desaťročie sa Uhorsko pripravovalo sláviť tisícročie zaujatia vlasti, takzvané milenium, ktoré napokon pripadlo na rok 1896. V rámci príprav sa začalo prísne dbať na vonkajšie znaky uhorského vlastenectva. V roku 1895 minister vnútra Percel upozornil všetky obce na povinnosť označiť verejné budovy štátnou vlajkou. Spolu s pokynom zaslali aj ponuku bratislavskej firmy *Tauský a synovia* na zakúpenie rôznych druhov zeleno-bielo-červenej krajinskej zástavy s vymalovaným címerom a takzvanou svätoštetanskou korunou uprostred. O najdlhšie až 11 metrové v cene 60 zlatých nebol na Slovensku záujem, dediny si najviac kupovali tie najmenšie vlajky po štyri zlatky.

Historicky nepodložené jubileum pripadlo na rok 1896, no už niekoľko rokov predtým bežali prípravy na plné obrátky. Župani slovenských stolíc dostávali upozornenia, že Slováci prejavujú nezaujem o štátom organizované a bohato dotované oslavy. Do bombastických osláv štátne úrady zapojili aj všetky Cirkvi. V prvú januárovú nedeľu roku 1896 sa pod vyvesenou uhorskou vlajkou všade konali slávnostné Bohoslužby. Kňazi aj rabíni v kázni poučovali ľud o význame jubilejného roka a zdôrazňovali, že už stáročia Boh bdie nad Uhorským kráľovstvom. Málokto sa vtedy nazdal, že jeho dni sú už spočítané.

Od začiatku mája sa všade konali slávnostné milenárne Bohoslužby podľa predpísaných rituálov na ktorých kňazi aj rabíni vzdávali Bohu vďaka za tisícročnú existenciu uhorskej vlasti. Aj na najmenších dedinách sa konali školské slávnosti a zhromaždenia. „Vlastenci“ si vyvesovali na domy krajinské zástavy, zdobili a slávnostne osvetľovali okná. Podľa dobových správ v Novom Meste nad Váhom najviac zástav viselo na židovských domoch. Nitrianska stolica vyhodila na oslavy 200 tisíc korún napriek tomu, že v niektorých obciach pre neúrodu hrozil hlad. Aj bratislavský magistrát vyzval občanov, aby domy vyzdobili zástavami a portrétmi panovníka a okná slávnostne osvetlili. Nie všetci splnili tento pokyn a tak v nočných hodinách šovinistická mládež Bratislavčanom porozbýjala mnoho neosvietených oblokov.

Slovenská gotika v Budapešti

Ústredné oslavy sa konali v Budapešti. Mesto ich vďaka obrovským finančným dotáciám vzorne pripravilo. Dokonca tu bola daná do prevádzky podzemná železnica (metro), prvá na európskom kontinente. Už dlho sa chystala veľkolepá výstava v Budapešti, na ktorej sa celému svetu malo Uhorsko predstaviť ako kultúrna, rozvinutá a dynamicky napredujúca krajina. Otvoril ju 2. mája sám cisár František Jozef. Podstatná časť sa venovala umeleckým pamiatkam. **Pri tejto príležitosti zviezli do hlavného mesta mnoho kultúrno-historických exponátov najmä zo Slovenska. Tak sa gotické oltáre zo Sabinova, Čerína, Rokycan pri Prešove, Banskej Štiavnice, Kremnice i Lúčok pri Kremnici aj z ďalších našich kostolov dostali do Pešti a zostali tam natrvalo a to i napriek zmluve, že po skončení výstavy budú vrátené na pôvodné miesto.**

Niektoré obce súhlasili s odvezením, ale s podmienkou postavenia nového oltára za štátne peniaze alebo požadovali peňažnú kompenzáciu. Ani toto nebolo dodržané a tak Slováci boli pripravení o mimoriadne cennú časť svojho kultúrneho dedičstva. Dodnes tvoria základný zbierkový fond oddelenia gotiky budapeštianskej Maďarskej národnej

galérie. Bežný slovenský návštevník a toľko cudzinec pri prehliadke gotických pamiatok ani netuší, že tieto exponáty pochádzajú zo Slovenska. V Informačných materiáloch a výstavných štítkoch, ktoré uvádzajú aj pôvod diela, sú názvy dedín a miest len v pomadárčenej forme a to aj v anglickej mutácii. A tak v galérii máme oltár z Nagyszabenu (Sabinov), Jánosrétu (Lúčky pri Kremnici), Selmecbánye (Banská Štiavnica), tabuľové maľby z Úrvoly (Špania Dolina), či Mariatolgyesu (Dubnica). **Náprava v tomto smere je nutná, na to by mali dbať štátne orgány. V hre je aj návrat zapožičaných diel najmä tých, kde neboli zo strany uhorského ministerstva kultu dodržané podmienky zmluvy.**

Oslavy tisícročia pokračovali až do konca roka. Uhorský snem na spoločnom zasadaní oboch komôr v prítomnosti Františka Jozefa prijal aj zákonný článok 7/1896 o pevných základoch tisícročnej vlasti založenej mýtickým Arpádom a jeho vitezmi. Už samotné slovo víťaz, čo v maďarčine znamená rytier, je vypožičané zo slovenského víťaz.

Maďarský šovinizmus bez hraníc

Slováci nad milenárnymi komédiami neplesali, naopak viacerí na ne spomínali s trpkosťou. Výkonný výbor kongresu národností vyhlásením odsúdil ich šovinistický a maďarský charakter. Zároveň poukázal na neprimerané mrhanie verejnými prostriedkami. V Tisovci počas osláv ozdobili uhorskou vlajkou miestne maďarské kasíno. V noci niekto zástavu strhol a hodil do potoka. V mestečku takmer zaviedli štatárium a vyšetrovanie. Viacerých Slovákov žandári uväznili a do krvava zbili. Aj takto sa u nás slávil.

Maďarský šovinizmus zašiel až tak ďaleko, že miesta zviazané s dávnou slovenskou históriou označovali svojimi symbolmi. Vysoký 20-metrový Arpádov pilier vztýčili na Devíne. Turul rozprestieral krídla aj nad Jablunkovským priesmykom neďaleko Čadce, aby strážil hranicu s českým kráľovstvom. Šivertonového turula vytrepali aj na kopce nad Tatabáňou, lebo podľa povestí rozprávkára Anonyma, vraj tu, na Bánhídešskom moste, porazili starí Maďari Svätoplukovo vojsko.

Na nitrianskom Zobore bol odhalený pamätník na tisícročie zaujatia vlasti. Iste preto, že Niira bola symbolom slovenskej štátnosti z dávnych dôb. O nejaký čas ktosi zoborský pamätník poškodil. O strašnom zločine písali všetky noviny v krajine. Peštiansky chýrnik (Budapešti Hírlap) žiadal páchatelov naraziť na kôl. Za vinníkov označil nitrianskych panslávov. Ak by prípad bol zverený miestnym žandárom, iste by z niekoho priznanie vytĺkli. Našťastie vec prišla vyšetrovať peštianska kriminálka. Detektívi rutinne vypočuli niekoľko vytipovaných osôb a keď na žiadne stopy neprišli pobrali sa preč.

Vládnuce kruhy povzbudené relatívnym úspechom jubilejného roka sa rozhodli skončiť s nemaďarsky znejúcimi zemepisnými názvami. Nitrianska župa šla príkladom a už v roku 1897 pripravila návrh na zmeny stáročia zaužívaných mien obcí a mestečiek. Stoliční úradníci sa rozhodli zmeniť všetko, čo neznelo korenisto maďarsky, hoci mnohí z nich boli slovenského pôvodu. Handlová sa mala volať Hunyad, Cigel Arpádfalva, z Brusna mal byť Malony, z Tužiny Kovácspalota a z Ráztočna Pálffyfalva. Redaktor Národných novín Ambro Pietor reagoval na tento nezmysel článkom Progresívna paralýza, za čo sa mu dostalo odmeny v podobe šesť mesiacov žalára a 1200 korunovej pokuty.

Ivan Mrva

Pred 30 rokmi na Donovaloch

Poznáme výrok „mať svoj štát znamená život“. František Vnuk tak v roku 1991 nazval „politickú biografiu Alexandra Macha“. Aj Slováci ho chceli mať, ale až do 30. rokov 20. storočia skôr o ňom len snívajú. Akoby donekonečna mali napĺňať slová Mateja Šuhajdu (1806-1872), autora nemecky napísanej knihy *Maďarizmus v Uhorsku z právnej, historickej a rečovej stránky* z roku 1834: *Národ ako hodnota stojí vyššie ako vlasť v ponímaní štátneho útvaru*. Jozef Tiso v obrannej reči pred Národným súdom 17. a 18. marca 1947 nepovedal vlastne nič iné: „Národ slovenský stal sa takto rovnocenným národom s ostatnými národmi, medzi ktorými má právo žiť ako rovný s rovným v akejkoľvek konštelácii, teda i v novoobnovenej republike Česko-Slovenskej ako rovný s rovným, nič inšieho nehlásam.“

„Rovný s rovným“ znie pekne, ale je to nedostihnuteľný ideál. Zažívali sme to i po novembri 1989. Nedorpali nám ani len spojovník (slávnú „pomlčku“) v názve štátu a tvrdili, že na nás doplácajú.

Stálo to za to?

Niektoré generácie majú šťastie, že môžu byť priamymi účastníkmi prevratných historických udalostí. V roku 1992 na ceste k slovenskej samostatnosti zohrali dôležitú rolu slovenskí intelektuáli. Nie je pravda, že slovenskí vzdelanci boli proti slovenskej samostatnosti, naopak, stáli na čele boja za ňu. Mali sme okolo štyridsať rokov a boli sme plní nadšenia a hľadania cestičiek, ako na to. Po tridsiatich rokoch občas, a to najmä teraz, keď Slovensku vládnu tí, ktorí samostatnosť zväčša nechceli a vládnu tak, ako vládnu, niekedy dostávam otázku, či to stálo zato. Načo je štát, ktorý sa nechce postarať o svojich občanov a stará sa o iných? Áno, táto vládnuca garnitúra slúži Slovákom, ak vôbec, až na poslednom mieste. Ale – bez štátu národ skôr či neskôr zahynie.

Vráťme sa o tridsať rokov dozadu. Týždeň pred parlamentnými voľbami sa zišiel v rekreačnom zariadení žiarskej hlinikárne na Donovaloch Kongres slovenskej inteligencie (KSI), ktorý významne pomohol pri rozhodovaní sa slovenskej politickej špičke. 30. mája 1992 sa zišiel vskutku výkvet slovenskej inteligencie. Politici, podnikatelia, ekonómovia, právnici, novinári, lekári, herci, učители, ľavičiar i pravičiar, kresťania i komunisti, dovedna okolo 200 účastníkov. Prítomní boli predstavitelia všetkých „zamestnaní“, okrem iného aj vtedajší riaditeľ žiarskej hlinikárne Ľudovít Černák či riaditeľ Podbrezovských železiarní Vladimír Soták. „Hýbatelmi“ KSI boli Roman Kaliský, Imrich Kružliak, Vladimír Mináč, Gustáv Valach, Matúš Kučera, Igor Uhrík z Ameriky a ďalší. Jeho prvými hovorcami boli Drahoslav Machala, Peter Štrelinger a autor textu.

Chceme vlastný štát

Sála sa smiala, keď som vo vystúpení použil podobnosť o chodcovi a cyklistovi: „Naša ekonomika je chodec s batohom na chrbte, ktorý kráča do kopca. Ďaleko pred nami ide česká ekonomika na bicykli. Tiež majú balík problémov, ale majú bicykel. A „federál“, teda pražskí úradníci, sa správajú navonok seriózne, obstarávajú náhradné diely na bicykel Čechom i Slovákom, akurát že Slováci pneumatiky nepotrebujú, lebo nemajú bicykel. A tak náhradnými súčiastkami na bicykel len „oťažievajú“ slovenský batoh... My, Slováci, na to máme, len potrebujeme bicykel. Samostatný štát.“

KSI prijal výzvu, o ktorej sa dlho diskutovalo. Najmä o vete: „Nechceme spoločný štát s vierolomným partnerom, chceme štát vlastný!“ S pojmom „vierolomný partner“ prišiel Igor Uhrík a tvrdo na tom trval vtedajší prvý podpredseda Matice slovenskej Roman Kaliský. Napokon „vierolomný partner“ vo výzve ostal, čo bolo príčinou, že budúci vlastník žiarskej budovy na Donovaloch (český privatizér), odstránil z nej pamätnú tabuľu.

„Vývoj slovenskej spoločnosti dospel do stavu, keď musíme s Ľudovítom Štúrom zopakovať: „Cesta naspäť nemožná, napred sa ísť musí!“ začína sa výzva KSI. „Naším cieľom je slovenská štátna samostatnosť, ako to vyplýva zo zmyslu slovenských národných dejín...“

Prišiel čas rozchodu

„Česko-Slovensko už dohralo svoju historickú úlohu v pozitívnom i v negatívnom zmysle. Prišiel čas rozchodu, ktorý chceme urobiť na základe prirodzeného práva kultúrnym spôsobom a legitímnou cestou.“

Alebo bude ďalej pokračovať cieľavedomá politická, hospodárska a kultúrna likvidácia Slovenska až po jeho vylúčenie z mapy Európy?

Vyzývame Slovenskú národnú radu, ktorá vzíde z nových volieb, aby bez otáľania vyhlásila štátnu suverenitu Slovenskej republiky a prijala plnú slovenskú ústavu. Nechceme spoločný štát s vierolomným partnerom, chceme štát vlastný! S vlastným prezidentom, s vlastnou diplomaciou, s vlastnou ekonomickou politikou a s vlastnou armádou.“

Dnes je to až takmer neuveriteľné, že sme sa dokázali zjednotiť práve vtedy, keď to bolo treba a odvážne povedať to, čo práve vtedy bolo treba povedať. Štáty vznikajú dvojako. Buď ako vyvrcholenie dejinného vývoja, alebo rozhodnutím „iných“. Údajne tak vzniklo po prvej svetovej vojne Česko-Slovensko, Južoslávia a aj Maďarsko a Rakúsko. Účastníci procesu slovenského osamostatňovania sa sme presvedčení o prvej alternatíve. Že sme mali šťastie, že mocní sveta mali iné starosti? V máji 1992 sme o udalostiach, ktoré sa dejú/nedejú v roku 2022 nevedeli. Ale naozaj, nie je koniec všetkých časov.

Marián Tkáč

Spoločné dobro nadradit' nad osobné záujmy

Pokračovanie z 1. strany

V kňazskom ideáli som videl najväčší prínos, ako pomáhať druhým. To ma pri-malo dať prihlášku do seminára.

● Kde ste študovali?

Najprv v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka na Spiši. Nastúpil som tam hneď po maturite v roku 1993, po úspešnom absolvovaní prijímacích skúšok. No zároveň ma v tom čase fascinoval rád jezuitov, ich spiritualita, erudovanosť, ich húževnatosť a akčnosť. Po roku v seminári, keď som ich lepšie spoznal, podal som prihlášku do rehole. Po absolvovaní pohovorov som bol prijatý do ich noviciátu. Tam si ma preverovali, či budem vhodný pre ich štýl života. Absolvovali sme viacero probácií: 30 dňové duchovné cvičenia v tichu a utiahnutosti, mesačnú prácu ako dobrovoľník v nemocnici, pastoračné návštevy v domove dôchodcov a popri tom život v komunite, štúdium ignaciánskej spirituality... Po skončení dvojročného noviciátu som bol pripustený k sľubom a poslaný do Bratislavy pokračovať v základných filozofických štúdiách. Počas roka som dokončil dvojročný filozofický cyklus a od tretieho ročníka sa začali teologické prednášky. Po piatom ročníku, ešte pred diakonskou vysviackou, som začal uvažovať o tom, či by nebolo lepšie angažovať sa ako laik, nie ako kňaz. Impulzom, okrem klerikalizmu, bolo i to, že som sa zaľúbil. To bola ďalšia zmena v mojom živote. Dostal som dišpenz z Ríma a dovolili mi pokračovať v šiestom ročníku ako laikovi.

● V ktorom roku ste skončili školu?

V roku 2001. V poslednom roku teológie som učil náboženstvo na piatich školách, písal diplomovku a pripravoval sa na prijímacie skúšky na právnickú fakultu. Pri študovaní histórie ma zarazilo, koľko bolo v Bratislave korunovácií. Vtedy som si uvedomil obrovský potenciál tohto najslávnejšieho obdobia Bratislavy. Na právo som sa dostal až na druhý pokus. V roku 2002 som založil Občianske združenie Korunovačná Bratislava. Začali sme to obdobie intenzívne študovať. Z historických podkladov sme zistili presný priebeh obradu korunovácie. Zároveň som uvažoval viac sa angažovať aj vo verejnom živote. Hľadal som vhodnú politickú stranu.

Rozhodol som sa pre KDH. Vo voľbách v roku 2002 som pomohol k víťazstvu Petrovi Čiernikovi, ich kandidátovi na starostu v Bratislave Starom Meste.

● Ako vám politická angažovanosť pomohla realizovať plány pre Bratislavu?

Asi štyri mesiace po voľbách som poprosil starostu o stretnutie a predložil som mu víziu korunovačných slávností. Prekvapilo ho to, ale súhlasil. Spolu so známym sme napísali projekt. Z predstupových európskych fondov sme naň získali príspevok a v júni 2003 sme zrealizovali prvý ročník Korunovačných slávností v Dóme sv. Martina.

● Zdá sa, že ste boli úspešní, lebo korunovačné slávnosti pokračujú dodnes.

Prvý ročník bol náročný. Počas troch mesiacov sme museli pripraviť scenár, skomponovať hudbu, požičať kostýmy, rekvizity, oslovit ľudí a nacvičiť s nimi divadlo. Pripravili sme aj jarmok dobových remesiel. Ďalšia ťažkosť bola, že v Dóme sv. Martina sa v tom čase konal archeologický prieskum a práce v júni boli zastavené pre nedostatok financií. Nám sa však podarilo presvedčiť otca arcibiskupa a do začiatku septembra boli vo všetkých chrámových lodiach zasypané jamy, položená izolácia a nainštalované podlahové kúrenie. Päť dní pred podujatím bol betón vytvrdnutý, takže sa dalo po ňom chodiť a nacvičovať. Záujem o podujatie bol obrovský. Z domu sa nedalo vyjsť. Ľudia dokonca stáli aj na druhej strane štvorprúdovej cesty na Židovskej ulici, aby videli ako vychádza kráľ. Po prvom ročníku nasledovalo potom ešte ďalších šesťnásť ročníkov Korunovačných slávností, celkovo teda sedemnásť. V rokoch 2020 a 2021 som ich nerobil kvôli covidu.

● Pre Bratislavu je to veľké oživenie. Podobné historické podujatia sú magnetom aj v iných európskych mestách. Najmä Taliansko si na nich zakladá. Ako teda pokračovala vaša spolupráca s mestom?

Môj zámer bol taký, že každý rok predstavíme jedného panovníka v chronologickom poradí. A tak sa to aj realizovalo. Keď som pripravoval štvrtý ročník, starosta znovu kandidoval. Obklopil sa

však ľuďmi, ktorí mi robili zle. Výsledkom bolo, že značnú časť vyčlenených financií úradníci nehospodárne pomíňali a mne ostali dlhy okolo milióna slovenských korún. Po voľbách mi nový starosta povedal, že on to nezaplatí, hoci som to mal v zmluve, a že keď chcem, nech sa súdim.

● Takže ste sa súdili?

Nie. Uvedenú sumu som nakoniec Starému Mestu nefakturoval. Musel by som zaplatiť štátu i DPH, čo bola nemalá suma. Okrem toho som mal od Starého Mesta prenajaté kancelárske priestory pre turistickú informačnú kanceláriu a bytové priestory. Nechcel som preto ísť do otvorenej konfrontácie.

● Z čoho ste teda uhradili výdavky?

Postupne sme to splácali. Trvalo to niekoľko rokov. Zároveň mi nový starosta Andrej Petrek povedal, že Korunovačné slávnosti budú pokračovať, ale bude ich robiť on, bezo mňa. Alebo nech vezme nad nimi záštitu magistrát. Ja som mu odpovedal, že ak chce robiť nejaké väčšie podujatie, nech si vymyslí vlastné. Magistrát záštitu nezobral. Projekt som však udržal vďaka priateľom a sponzorom.

● V roku 2010 vás KDH schválilo ako kandidáta na starostu Starého Mesta. Nevyšlo to, prečo?

No prakticky ma zobchodovali za podporu kandidátky SDKÚ Tatiany Rosovej. Za stiahnutie mojej kandidatúry KDH dostalo nejaké poslanecké miesta, ktoré si straníci rozdelili medzi sebou a mne nedovolili kandidovať ani za miestneho poslancu. A napokon táto pani Rosová sa snažila zobrať mi Korunovačné slávnosti takým spôsobom, že navrhla vytvoriť združenie právnických subjektov, kde budú Hlavné mesto, Staré Mesto, Bratislavská župa, Bratislavský okrášľovací spolok, za ktorým bolo J&T. Naše združenie by tak úplne marginalizovali. Lenže vďaka intervencii u primátora Milana Ftáčnika, hlavné mesto do tohto združenia odmietlo vstúpiť a tak sa projekt nezrealizoval.

● KDH vám nepomohlo?

Nie. V roku 2012 som sa staval veľmi kriticky voči miestnemu KDH. Vyčítal som im malú angažovanosť v prospech ľudí, že zakaždým sa voľby hodnotili ako

úspešné, hoci výsledky išli do stratena. Usiloval som sa o zmenu. Vytvorili sme početný klub, no ale znova ma podrazili. Preto som vo februári 2013 z KDĤ odišiel.

● **Keď ste si dali stranícku pauzu, čomu ste sa venovali?**

Ku Korunovačným slávnostiam som začal organizovať výstavy voskových figurín. Takto som pripravil výstavu „V tieni tureckého polmesiaca“, ktorá približovala obliehanie Viedne Turkami v roku 1683, ďalej „Korunovačná Bratislava v kontexte vojny o španielske dedičstvo“ a napokon výstavu „Korunovácia Márie Terézie.“ Tieto výstavy som zrealizoval vo viacerých mestách Slovenska, aby som aj takýmto skromným spôsobom spopularizoval našu bohatú históriu.

● **Korunovačné slávnosti máte stále vo svojich rukách?**

Áno, chvála Bohu sa mi ich podarilo udržať. V roku 2017 si ma vedenie hlavného mesta na čele s Ivom Nesrovnalom zavolalo, že mi ďakujú, že som oživil túto tradíciu, ale že to odteraz bude organizovať mesto s mestskými organizáciami. Chceli mi to jednoducho prebrať. Našťastie som mal zmluvu s mestom podpísanú primátorom Ftáčnikom. Navyše text v preambule znel, že hlavné mesto SR Bratislava berie na vedomie, že jediným a výlučným organizátorom podujatia Korunovačné slávnosti je OZ Korunovačná Bratislava. Vytvoril som si i ochrannú známku, ktorú mi patentový úrad potvrdil napriek výhradám Magistrátu. Keď sa mestu nepodarilo ukradnúť mi Korunovačné slávnosti, začali organizovať podujatie s názvom Bratislavské korunovačné dni. Východisko som videl iba v tom, že budem kandidovať za primátora.

● **To bol dôvod vašej kandidatúry?**

Nielen to, videl som, ako sa nehospodárne nakladá s verejnými peniazmi. Mnohí verejní činitelia sa správajú, akoby verejné financie boli ich majetkom a hľadajú spôsoby, ako ho presunúť svojim podporovateľom. Zabúdajú, že sú len jeho správcami a mali by sledovať výlučne všeobecný záujem. V roku 2018 predložili do parlamentu zákon na ochranu života a priateľ mi zavolať, či by som neprišiel pred parlament, že sa tam budú modliť. KDĤ sa od toho dištancovalo a začalo politikárčiť, pretože to predložila ĽS NS. Tam som si uvedomil, že vlastne

nemám koho voliť a že ochrana života sa dá presadiť nie prolife pochodmi, ale politicky. Spolu s priateľmi sme sa dohodli, že založíme politickú stranu Kresťanská demokracia – život a prosperita (KDŽP). Takže v rámci kampane na primátora som začal zbierať podpisy aj na vznik tejto strany.

● **Nevyhrali ste, ale strana sa v roku 2020 dostala do parlamentu.**

Primátora Nesrovnala sme porazili, ale proti Matúšovi Vallovi som nemal veľkú šancu. Po voľbách si ma zavolali na stretnutie na magistrát. Pani Zora Jaurová, podpredsedníčka strany Progresívne Slovensko, sa mi predstavila ako poradkyňa pána primátora pre kultúru. Povedala mi, že im musím veriť, že s Bratislavou to myslia dobre, že rešpektujú moje Korunovačné slávnosti, ale magistrát bude pokračovať v projekte Korunovačných dní. Dokonca navrhli, aby sme tie podujatia spojili. Povedal som jej, že ja im vôbec nemusím veriť, ale spolupráci sa nebránim, nech predložia dramaturgiu. Dodnes tak neurobili. Tohto roku som už ohlásil, že Korunovačné slávnosti budú 25. júna, cez víkend. A so stranou KDŽP sme boli úspešní. Podarilo sa nám spojiť 5 politických subjektov a na kandidátke ĽS NS sa traja naši kandidáti prekrúžkovali do parlamentu: Tomáš Taraba a Štefan a Filip Kuffovci.

● **V roku 2020 ste založili občianske združenie Slovenskí katolíci. S akým cieľom?**

V slovenských dejinách to boli predovšetkým predstavitelia Katolíckej cirkvi, ktorí sa významne pričínili, že slovenský národ získal svoju svojbytnosť a štátnosť. Ďalej tu je bohatstvo sociálnej náuky Cirkvi, ktoré kladie dôraz na ľudskú dôstojnosť každého človeka a spoločné dobro. Čiže je tu veľké duchovné bohatstvo slovenského katolicizmu, ktoré si potrebujeme osvojiť, prehĺbiť a aplikovať. Ďalej katolícky znamená všeobecný - otvorený pre všetkých. Čiže vidím tu prostriedok, ako prekonať súčasnú politickú rozdrobenosť.

● **Dá sa ešte dnes vziať kresťanský rozmer do politiky, aby sa Slovensko nestratilo v mori progresivizmu?**

Slovenskí katolíci sú nadstranícke združenie, ale nie apolitické. Chceme sa angažovať vo verejnom živote, pomenovávať niektoré chyby, vnášať morálku do spoločnosti a na druhej strane vytvárať

platformu, kde budú môcť prísť ľudia aj z rôznych politických strán, ktorí majú blízko ku kresťanstvu a ku katolicizmu a spolu nielen debatovať, ale i pracovať pre dobro slovenského národa a občanov Slovenska. Veď ku Katolíckej cirkvi sa prihlásilo v poslednom sčítaní okolo 60 percent ľudí. Takže je na čom stavať.

● **Ibaže gender ideológia, dlhodobo presadzovaná do jurisdikcie, vytláča z ľudského spoločenstva tradície, sexuálnou revolúciou chce oslobodiť ľudí od mužských a ženských stereotypov a ako vidno, celkom sa jej to darí.**

Zdá sa, že áno. Veď môj syn chodil do základnej cirkevnej školy a jeho spolužiačky nosili dúhové vlajčky a zúčastňovali sa Pride pochodov. Mnohým ľuďom chýba kritické uvažovanie. Na jednej strane katolícka morálka učí mať rád človeka, ale na druhej strane vie pomenovať zlé konanie, ktoré človeka deštruuje. Gender ideológia je falošné riešenie, keď človek nevie objaviť zmysel svojho života. Ak je niekto nespokojný ako muž, tak sa nechá preoperovať na ženu? To nie je riešenie. Človek je konštituovaný ako duchovná bytosť, ktorá poznáva ohraničené veci na pozadí nekonečného horizontu bytia. A tento nekonečný horizont bytia dokáže naplniť jedine Nekonečné Bytie, ktorým je Boh a nie zmena pohlavia. Preto potrebujeme naučiť ľudí správne rozlišovať.

● **Vy ste sa pokúšali o zjednotenie národno-kresťanských síl, no v posledných voľbách to dopadlo tak, že KDŽP sa aj dostalo do parlamentu na kandidátke ĽS NS, ale akosi sa tam nepohodli. To však nebolo prvé zjednocovanie národno-kresťanských síl. Podobné snahy boli v Iniciatíve v roku 2016 a v roku 2020 vytvorením Slovenskej ligy. Čiže jestvovalo tu niekoľko iniciatív zjednocovania národno-kresťanských strán a všetky zlyhali. Vidíte nejakú nádej, aby to vstalo z popola?**

Riešenie je vnútorné obrátenie každého. Prestať byť egocentrikom, ktorý si myslí, že vesmír sa točí okolo neho. Vnútorné obrátenie prinesie, že politickí lídri prestanú uprednostňovať vlastné záujmy pred spoločným dobrom. Na piedestál musíme dať spoločné dobro a tomu poradiť osobné dobré. Musíme sa o to každodenne usilovať.

Eva Zelenayová

Opustíme aj posledné zvyšky zdravého rozumu a pudu sebazáchovy?

Možno sa mýlim, ale zdá sa mi, že sejeme kúkol' a chceme žať pšenicu a sme mrzutí, že to nefunguje. Chránime, polievame a ošetrujeme kúkol' a po pšenici šľapeme a vytrháme ju a prekvapujú nás slabé výnosy pšenice.

Kráčame po falošných cestách a čudujeme sa, že cieľ sa nám vzdaluje. Správame sa egoisticky, dávame málo alebo celkom nič a nárokuje si na veľké príjmy a dary, za ktoré sa nedokážeme ani poďakovať a prejavíť vďačnosť. Sejeme búrky a chceme zbierať lásku a žiť v pokoji. Podkopávame korene a ničíme stromy a chceme dýchať čerstvý vzduch a zbierať a konzumovať zdravé ovocie a hneváme sa, že ho nemáme dostatok v najvyššej kvalite. Zahmlievame pravdu, šírimo a podporujeme klamstvo a polopravdy, demagógiu a sami si nárokuje na spravodlivosť a pravdivé informácie. Správame sa drzo, arogantne, agresívne a vyžadujeme slušnosť, úctu, láskavosť, poslušnosť a ústretovosť. Pre seba si nárokuje všetky práva a výhody, ale na druhých máme neskutočné nároky.

Pohrdame duchovnými hodnotami, ktoré vybudovali svet a našu civilizáciu, uspokojujeme sa materiálnymi hodnotami, naháňame sa za nimi a im podriaďujeme svoj život a všetko. Spoliehame sa, že budeme šťastní ak budeme vlastníkmí veľkého majetku a množstva peňazí a hmotných statkov, pričom zabúdame, že dôležité je vnútorné bohatstvo, čistá duša a dobré láskavé a obetavé srdce. Šťastie hľadáme tam, kde ho nie je možné nájsť, veľa do jeho budovania investujeme a pohrdame ist' k jeho skutočným prameňom, sme chudobní často i napriek veľkým majetkom, pretože nám chýba pokoj, radosť, priatelia, láska, šťastie a žijeme so strachom, že o to materiálne ľahko môžeme prísť.

Budujeme imidž, chceme pekne vyzerat', zdať sa dôležitými a významnými ľuďmi, robíme si nárok rozhodovať za iných, ale nebudujeme seba, nezáleží nám na duchovnom bohatstve a vnútornej kráse a tak žijeme v strachu, že pravda vyjde na povrch a už skoro nás niekto bude žiadať, aby sme vydali správu o tom, ako sme hospodárili a my o všetko môžeme ľahkom prísť.

Tvárimo sa veriacimi, keď je to pre nás výhodné, o kresťanstve vieme hovoriť a diskutovať, ale nevieme alebo ho nechceme žiť, lebo by sme sa museli pripodobniť Ježišovi a žiť podľa jeho požiadaviek. Tak za judášsky groš zradíme kresťanské zásady, keď sa nám to zdá výhodné. Máme povrchné vnímanie, veríme, volíme a podporujeme ľudí, ktorí nám niečo sľubujú podľa našich pomýlených predstáv a predpokladov, napriek tomu, že ich sľuby sa menia rýchlosťou smeru vetra či zmien počasia, ktorí si protirečia, chcú nás ovládať, manipulovať, ohrozujú našu večnosť i naše životy, oberajú nás nielen o materiálne hodnoty. Všetko sa s ich diktátom združuje, narastá inflácia... ale oberajú nás aj o pokoj, radosť a životné šťastie.

Stali sme sa súčasťou úpadkovej kultúry, ktorá nás ohrozuje zo všetkých strán a všetkých oblastí. Pod rúškom čudných reforiem sa rúca všetko, čo tu ešte ako tak fungo-

valo a život sa stáva náročnejším, drahším a ťažším. Iniciatívy sa ujímajú ľudia bez charakteru, morálky, zodpovednosti, odbornosti a moc sa sústreďí v rukách niekoľkých mocných a bohatých, ktorí si myslia, že tak ako svojich prisluhovačov presvedčia aj Pána Boha o svojej pravde a mnohí im v tom z rozličných dôvodov pomáhajú.

Svet sa deformuje, ubúda lásky a spravodlivosti, pokoja, radosti. Biedneho, chorého, starého, upracovaného človeka sa nikto nezastane, len sa ho mnohí usilujú oklamať a okradnúť. Oveľa väčšími zlodejmí než sú tí pouliční sú tí dobre si žijúci v pekných oblekoch v rozličných inštitúciách, ktoré podporujeme často svojou nevedomosťou, slabým vzdelaním, inteligenciou, múdrosťou a zodpovednosťou, ktorí si formujú zákony podľa vlastných požiadaviek a neberú ohľad na nikoho a na nič, len na vlastné výhody a zisky. Zdá sa mi, že aj Cirkev im ide poruke alebo mlčí k veľkým krivdám a podvodom, ktoré sa dejú, zahľadená do seba a vlastných ľudských a materiálnych riešení.

Svet nemôže fungovať bez morálky, radosti a pokoja. Ani Láska nemôže fungovať bez Pravdy a Spravodlivosti. Ľudstvo odmietajúce Pravdu nemôže čakať úspešná budúcnosť. Dnes sa už nemaľujú len vidiny lepších zajtrajškov, ale možno akejsi vzdialenej budúcnosti ľudstva či lepšieho ekologického sveta, ktorý sa napriek takýmto rečiam a nereálnym sľubom stáva čoraz viac barbarským, zamotaným, znečisteným a komplikovanejším pre život chudobného, jednoduchého a statočného človeka. Pritom by stačilo, keby sme prijali pravidlá dané Bohom pre ľudský život v sv. Písme a dvetisícročnej skúsenosti Cirkvi, nespoliehali sa na vlastné ľudské predstavy a túžby. Ale o tom akoby nikto nechcel ani počuť ani hovoriť.

A tak sa modlím, čítam a premýšľam, uvažujem ako možno nazvať kresťanom toho, kto vraždí, klame, kradne, podvádza, žije v hriešnom vzťahu... a pokladá to za normálne. Aj nad výrokom Mahátmu Gándího: 1. Politika bez zásad 2. Hospodárstvo bez morálky 3. Blahobyť bez práce 4. Výchova bez charakteru 5. Veda bez ľudskosti 6. Pôžitok bez svedomia 7. Vierovyznanie bez obetí. Nad tým, čo povedal žalmista: "Lepšie je utiekať sa k Pánovi, ako sa spoliehať na mocnárov." Aj nad tým, čo napísal apoštol Pavol: „Vedz, že v posledných dňoch nastanú nebezpečné časy. Ľudia budú totiž sebeckí, chamtiví, chvastaví, pyšní, rúhaví, neposlušní voči rodičom, nevďační, bezbožní, bezcitní, nezmierní, ohovárační, nezdržanliví, suroví, bez lásky k dobru, zradní, bezhlaví, nadutí, milujúci viac rozkoše ako Boha; budú mať výzor nábožnosti, ale jej silu budú popierať. A takýchto sa chráň! Lebo z nich sú tí, čo sa vkrádajú do domov a podmaňujú si ľahké ženy, obťažované hriechmi a hnané rozličnými žiadostivosťami, ktoré sa stále učia, a nikdy nie sú schopné spoznať pravdu. Ako sa Jannes a Jambres postavili proti Mojžišovi, tak aj oni odporujú pravde. Sú to ľudia so zvrátenou myslou, nespoľahliví vo viere. Ale ďaleko sa nedostanú, lebo všetkým bude zjavná ich nerozumnosť, ako bola aj tamtych.“

Ludovít Košík

Augustín Karmaš – jeden z mnohých...

Dlhoročný farár v Borskom sv. Mikuláši sa narodil 30. mája 1895 v Bratislave. Ľudovú školu vychodil v Cerovej, Gymnázium v Trnave, kde v roku 1915 zmaturoval. Teológiu študoval v Ostrihome a 21. septembra 1919 bol vysvätený za kňaza.

Po vysviacke bol kaplánom v Budapešti, v roku 1920 v Borskom Mikuláši, v roku 1922 v Bratislave a v Radošovciach, od roku 1926 znova pôsobil v Borskom Mikuláši, kde sa v roku 1929 stal farárom. V Borskom Mikuláši vystriedal Karola Nečasálka, ktorý sa stal generálnym vikárom v Trnave.

Od roku 1939 bol dekanom dištriktu Moravský Sv. Ján. Od roku 1943 inšpektorom pre národné školy v Malackách a v Skalici a od roku 1944 biskupským školským komisárom dištriktu Moravský Sv. Ján. V roku 1947 mu udelili titul pápežského kaplána Monsignor, neskôr ho menovali za čestného kanonika.

Počas prvej Slovenskej republiky opravil cirkevné budovy, faru, školu a kostoly, zachraňoval a skrýval rasovo a národnostne prenasledovaných ľudí. Pripojil sa k myšlienke postaviť pomník Jánovi Hollému od sochára Jána Koniareka, ktorý v roku 1930 slávnostne odhalili. Kaplnka z roku 1668 k úcte sv. Márie Magdalény, ktorú dal postaviť pri obci Bílkove Humence Imrich Czobor, sa stala pútnickým miestom. Karmaš bol horlivým podporovateľom Spolku sv. Vojtecha, katolíckej tlače, miestnej knižnice, divadelného krúžku a spolupracoval s učiteľmi a predstaviteľmi obce. Bol obľúbeným kazateľom, vyučoval náboženstvo. Pod jeho vedením účinkovali viacerí kapláni ako Jozef Hrušovský a Msgr. Boris Travenec. Obec zažila nevídaný rozkvet. V rokoch komunistickej totality mu veriaci prejavili svoju vernosť.

Neunikol štátnemu teroru

Vo filiálnej obci Šajdíkové Humence postavil nový kostol. Najprv plánoval postaviť v obci kaplnku, ale stavebná firma Fordinál zo Senice, ktorá bola aj dodávateľom stavebných prác, vypracovala projekty a rozpočtovú dokumentáciu, nuž priklonil sa k názoru obyvateľov obce postaviť kostol. Posvätil základný kameň a stavba sa začala v roku 1947. Sľubne pokračovala svojpomocne, napriek viacerým problémom a znárodneniu firmy Fordinál. V dobe, v ktorej sa staval tento chrám, boli zatvárané kláštory, kňazi odvečení do sústreďovacích táborov, súdení v škandalózných a vykonštruovaných procesoch na dlhoročné väzenie. Kostol bol dokončený a 13. novembra 1949, na martinské hody, bola v ňom slúžená prvá sv. omša. Celebroval ju Augustín Karmaš za asistencie kaplána Vojtecha Szitása.

Slávnostná vysviacka kostola sa konala 10. júna 1951, keď počas posviacky kostola vyslúžil J. E. ThDr. Ambróz Lazík sviatosť birmovania 327 birmovancom. Privítal ho dekan Augustín Karmaš, homíliu mal Ferdinand Stachovič z Unína, rodák z Brodského. Sláv-

nostnej udalosti sa zúčastnilo veľké množstvo veriacich z okolia.

V roku 1949 odmietol Jozefovi Lukačovičovi, jednému z hlavných iniciátorov tzv. Katolíckej akcie, sa k nej pridať a podporiť ju. Keď v júli prišiel agitátor z okresu presviedčať občanov o význame tejto akcie, tí ho vyhnali. A keď to 8. augusta prišla ŠtB vyšetrovať, ľudia predpokladali, že prišli zobrať pána dekana. Sústredili sa, aby tomu zabránili. Jednotky ŠtB, LM a VB odpor brutálne potlačili. Pre mnohých to znamenalo dlhoročné väzenie, stratu života a zdravia.

Namiesto zjazdu väzenie

Augustína Karmaša zatvorili za napomáhanie kňazom Viliamovi Mitošinkovi, Františkovi Revesovi, Ernestovi Macákovi a ich priateľom pri pokuse o odchod do zahraničia. Zaisťovali ho potom, keď bol tretí pokus vedený Titusom Zemanom o prechod do zahraničia neúspešný a členovia tejto výpravy pochytení.

V roku 1951 dostal od okresného cirkevného tajomníka úlohu doručiť kňazom pozvánky na mierový zjazd rímskokatolíckych duchovných do Prahy na 27. septembra 1951. 25. septembra ho navštívil OCT s príslušníkmi ŠtB a VB, že ho zavezú na zjazd autom, aby nemusel cestovať vlakom. Medzi Senicou a Jablonicou ich zastavili príslušníci VB a dali príkaz Augustínovi Karmašovi nastúpiť do ich auta a tí ho odviezli do väzenia v Leopoldove. Búrskí katolíci poslali cirkevnému tajomníkovi žiadosť, aby ho do týždňa dovezli späť s upozornením, že trest ho neminie a s poznámkou, že Boh nie je náhlivý ale pamätlivý. O 12 dní adresovali OCT pripomienku „Vieš čo sme od Teba žiadali, trest Ťa neminie dni sú zrátané, v Prievaloch sú prázdne vrby a tie Ťa udržia. Česť práci! Mor ho! Búrskí komunisti.“

Tajomník dal túto správu Slovenskému úradu pre veci cirkevné v Bratislave. Súdny proces sa konal 20. – 21. júna 1952. V tomto procese bola súdená aj farská gazdina Emma Olbrichová, ktorá skrývajúcim sa kňazom nosila potraviny, tlač, hostie a omšové víno a zabezpečovala korešpondenčný styk s rodinami. Odsúdili ju za velezradu na 9 rokov odňatia slobody a vedľajšie tresty. Augustína Karmaša odsúdili na 12 rokov väzenia a vedľajšie tresty.

Viliam Mitošinka píše, že sa vo väznici v Ilave stretol s Msgr. Augustínom Karmašom, ktorý bol veľmi schudnutý. Že ich na samotke bolo päť až šesť, nemohli sa ani pohnúť. Dvaja spali na slamníku a ostatní na dlážke, niektorí mali nohy až v mise francúzskeho záchodu. Trpeli hladom, dusil ich smrad, často museli otvárať okno a tak poprechádzali. Z väzenia bol prepustený 8. mája 1960 ako 65 ročný.

V pastorácií pôsobil v Jablonici a to od roku 1964 do roku 1973, kedy bol penzionovaný. Zomrel 1. augusta v Naháči, kde žil na odpočinku. Pochovaný je Borskom Mikuláši.

Ludovít Košík

STALO SA

1. mája 1951 Poverenictvo vnútra všetkým miestnym a mestským národným výborom na Slovensku vydalo tajný pokyn, aby v tento deň zabezpečili pohotovosť hasičských zborov, lebo „*triedny nepriateľ by mohol využiť prvomájové oslavy pracujúcich a zakladať v obciach a mestách požiare.*“

1. mája 1964 ministerstvo vnútra ČSSR obmedzilo rozsah hraničného pásma, kde bol doposiaľ možný vstu iba na zvláštne povolenie. Týmto opatrením sa po štrnástich rokoch opäť verejnosti sprístupnil hrad a obec Devín, ako aj ďalšie dediny v blízkosti hranice s Rakúskom.

2. mája 1957 československá tajná služba uniesla z Rakúska Jozefa Vicena, jedného z hlavných organizátorov slovenského hnutia Biela légia. V Prahe ho odsúdili na 25 rokov väzenia.

3. mája 1945 spolu so sovietskou armádou vtrhli na Slovensko aj osobitné jednotky NKVD, ktoré robili očisťovacie akcie proti známym nekomunistickým verejným činiteľom aj v malých dedinách. Nevinné osoby bez akéhokoľvek súdneho pokračovania väznili, sústreďovali v improvizovaných táborech, a potom veľkú časť z nich násilne odviekli do ZSSR. Od októbra 1944 do júna 1945 takto deportovali do ZSSR podľa hrubých odhadov 15 až 20 tisíc slovenských občanov. Podľa najnovších údajov, opierajúcich sa o ruské archívy, išlo až o vyše 70 tisíc občanov Česko-Slovenska.

4. mája 1919 pri návrate lietadlom z Talianska zahynul francúzsky brigádny generál a slovenský člen vedúceho triumvirátu českého a slovenského odboja v zahraničí Dr. Milan Rastislav Štefánik. Spolu s ním zahynuli aj traja talianski sprievodcovia.

5. mája 1945 SNR rozhodnutím č. 1224/945-prez. vydala zatykač na 68-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka.

5. mája 1947 sa skončila platnosť tzv. retribučného zákona. V celom Československu bolo riešených vyše 130-tisíc trestných oznámení, 713 osôb odsúdili na trest smrti, teda takmer toľko ako v Nemecku, 741 na doživotie a takmer 20 tisíc na stratu slobody. Retribučné súdy odsúdili množstvo nevinných ľudí, čo dokumentuje aj prípad poslanca Slovenského snemu a krajského inšpektora Hlinkovej gardy Kolomana Horniša, ktorému predseda senátu neskôr povedal: *Zaslúžil by si si metál, ale musel som ťa odsúdiť!*

5. mája 1950 z funkcie predsedu Zboru poverenikov bol odvolaný Gustáv Husák. Spolu s ním opustil funkciu aj poverenik školstva a kultúry Ladislav Novomeský. Za predsedu Zboru poverenikov bol vymenovaný Čech pôsobiaci na Slovensku Karel Bacilek, poverenikom školstva sa stal Ernest Sýkora.

8. mája 1945 vláda SR v exile v rakúskom Kremšmünsteri podpísala dokument, ktorým sa bezvýhradne podrobila veliteľovi 20. korpusu 3. americkej armády generálovi Waltonovi H. Walkerovi. V ten deň sa skončila vojna v Európe.

8. mája 1968 československý prezident Ludvík Svoboda vydal rozhodnutie o všeobecnej amnestii. Na slobodu boli prepustení takmer všetci politickí väzni, niektorí z nich si odpykávali tresty od skončenia vojny.

9. mája 1948 Národné zhromaždenie ČSR prijalo novú ústavu, ktorá v krajine zaviedla komunistickú diktatúru, skrývajúcu sa pod názvom ľudovodemokratické zriadenie. Síce zaručovala základné ľudské práva, zároveň však umožňovala ich obmedzenie i zrušenie na základe zákonov. Za základnú občiansku povinnosť určila dbať o záujmy štátu. Služba v armáde bola predstavená ako najvyššia občianska česť

10. – 11. mája 1848 sa z iniciatívy Štefana M. Daxnera zišla poradá slovenských národovcov v Liptovskom Sv. Mikuláši, na ktorej zastavili žiadosti slovenského národa. V štrnástich bodoch obsahovali program slovenského národno-revolučného hnutia. Jeho obsah predstavuje dôležitý dokument o štátoprávných požiadavkách Slovákov.

11. mája 1943 profesor patologickej anatómie na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity MUDr. František Šubík, ktorý sa zúčastnil na exkurzii medzinárodnej komisie súdnych lekárov do ruskej obce Katyň (Smolensk), kde objavili masový hrob Sovietmi zavraždených poľských dôstojníkov, vojakov a intelektuálnych pracovníkov, verejnou prednáškou v Bratislave informoval o výsledkoch zistených komisiou. Táto potvrdila, že masová vražda sa stala v roku 1940 a bola dielom príslušníkov sovietskych policajných orgánov.

11. mája 1944 vymenoval pápež Pius XII. nitrianskeho biskupa Dr. Karola Kmeřka za arcibiskupa.

12. mája 1635 bola založená Trnavská univerzita.

12. mája 1944 sa uskutočnila posledná návšteva predstaviteľov Slovenskej republiky v hlavnom stane Adolfa Hitlera v Klessheime, ktorú viedol prezident Jozef Tiso. V rámci rozhovorov sa Tiso Hitlera opýtal, či nehodlá uzavrieť mier, na čo mu führer odvetil, že najprv pri pokuse o vylodenie porazi západných spojencov a tým si zlepši mierové podmienky. Nemci súhlasili s vytvorením poľného zboru slovenskej armády na východnom Slovensku, pod vedením generála Augustína Malára. Zbor vedenie štátu plánovalo vo vhodnom čase využiť na prechod na stranu protihitlerovskej koalície.

12. mája 1948 v Paríži vznikla Slovenská národná rada v zahraničí ako ústredný orgán exilových Slovákov v boji za samostatnosť

13. mája 2004 zomrel v Bratislave Jozef Tomášek, zakladajúci člen organizácie politických väzňov na Slovensku. Za druhého podpredsedu bol zvolený 8.1.1990. Väznený bol v rokoch 1958-1962.

13. mája 1882 v Rajci sa narodil Andrej Škrábik, kňaz, spisovateľ, od roku 1943 biskup v Banskej Bystrici. Ako cirkevný hodnostár a publicista odsudzoval komunistickú ideológiu a preto bol po roku 1948 vystavený perzekúciám a fyzickému týraniu.

15. mája 1720 sa v Štiavnických Baniach narodil Maximilián Hell.

15. mája 1945 v Bratislave sa konalo prvé riadne zasadanie SNR, na ktorom bol prijatý dokument Ohlas k českému národu. Jednostranne deklaroval vôľu Slovákov žiť s Čechmi v spoločnej republike, ktorá sa politicky, hospodársky a vojensky bude opierať o baštu Slovanstva Sovietsky zväz. Ďalej prijala zákon č. 33 o potrestaní fašistických zločincov, okupantov a kolaborantov a o retribučnom súdnictve. Zákon stanovoval trest smrti aj za zradu na SNP či za propagáciu a schvaľovanie politiky nacistického Nemecka. 15. mája 1945 partizáni z oddielu Za vlasť pod vedením podplukovníka Savelieva podnikli trestný nájazd na obec Divina. Zavraždili desať obyvateľov obce a troch ťažko zranili.

15. mája 1948 Štátny súd vyniesol rozsudok nad činiteľmi Demokratickej strany, obvinenými z protištátného sprisahania. I. Obtulovič bol odsúdený na 8 rokov, P. Maxoň a František Jurčovič na 7, Ján Kempný a Jozef Staško na 6, Miloš Bugár na 1 rok a Pavol Čarnogurský na 18 mesiacov.

16. mája 1949 dvadsaťjeden príslušníkov polície obsadilo Saleziánsky ústav v Michalovciach a ich vedúci oznámil riaditeľovi prof. Štefanovi Faberovi, že je zbavený svojich funkcií predstaveného saleziánskeho ústavu a správcu príľahlej farnosti. Všetkých rehoľníkov odviezli a eskortovali s ozbrojenou strážou až do Šaštína. Približne v tom istom čase podobne likvidovali ďalšie tri saleziánske diela v Žiline, v Trnave a v Komárne. To bola prvá násilná a protiprávna akcia komunistického režimu proti katolíckej reholi uskutočnená ešte pred ich oficiálnou likvidáciou. Postupne tým istým spôsobom likvidovali ďalších 24 kláštorov iných rehoľných spoločností.

19. mája 1941 slovenská vláda sa uzniesla, že štátnou hymnou Slovenskej republiky bude národná hymnická pieseň Hej Slováci v hudobnej úprave Alexandra Moyzesa. Hymna sa mala hrať alebo spievať pri oficiálnych príležitostiach, oslavách a aj v kostoloch pri Boholúbzbách konaných v súvislosti so štátnym sviatkom.

20. mája 1945 sa v Jablonke uskutočnilo protestné zhromaždenie proti pripojeniu slovenských obcí Hornej Oravy k Poľsku.

20. mája 1950 v Prahe zriadili ministerstvo národnej bezpečnosti, ktoré viedol najprv Ladislav Kopřiva a od 23. 1. 1952 K. Bacilek. Toto ministerstvo sa stalo výkonným orgánom nekontrolovateľného bezprávia a teroru proti všetkým „nepriateľom“ totalitnej Komunistickej strany v celej ČSR.

21. mája 1921 František Jehlička a František Unger založili v Poľsku Slovenskú národnú radu. Ich ďalším krokom bola proklamácia samostatnej Slovenskej republiky. Táto separatistická akcia dvoch slovenských politických emigrantov bola finančne podporovaná Maďarskom.

21. mája 2004 zomrel v Ružomberku zakladajúci člen organizácie politických väzňov na Slovensku Pavol Broďanský.

22. mája 1927 na pútníckom zhromaždení v Šaštíne zverejní-

li dekrét Pia IX. *Celebre apud gentem Slovacum*, ktorým vyhlásil Sedembolestnú Pannu Máriu za patrónku Slovenska.

23. mája 1949 v Trstenej vypukla prvá vzbura veriacich na Slovensku. Dav asi 200 ľudí sa snažil ochrániť miestneho kňaza pred zatknutím. Proti vzbúrencom zasiahli jednotky Národnej a Štátnej bezpečnosti.

24. mája 1902 pri banskej katastrofe v bani Fernie v Britskej Kolumbii (Kanada) zahynulo 120 baníkov, z toho 50 Slovákov.

24. mája 1918 prišiel do Spojených štátov predseda Česko-Slovenskej národnej rady profesor Tomáš G. Masaryk a vo svojom prejave k Slovákom v Pittsburghu vyhlásil: „Bude slobodné Česko a bude slobodné Slovensko. Na Slovensku politické vedenie, školy, súdnictvo a všetko iné bude slovenské, v Čechách české.“ Na základe tohto vyhlásenia predstaviteľia slovenských a českých spolkov, aj prof. T. G. Masaryk, 30. mája podpísali Česko-Slovenskú dohodu.

24. mája 1934 Národné zhromaždenie ČSR 327 hlasmi zvolilo T.G. Masaryka po štvrtýkrát za prezidenta. Jeho protikandidát komunistický poslanec Klement Gottwald získal 38 hlasov a 53 poslancov a senátorov odovzdalo biele lístky, medzi nimi aj všetci členovia HSČS. U 84 ročného Masaryka sa po prvej mozgovej mŕtvici zreteľne prejavovali známky senility, nedokázal dopovedať prezidentskú prísahu. Niektorí poslanci si všimli, že zasadací poriadok hlasujúcich bol veľmi prísne regulovaný a nenápadne trhliny a diery na obálkach rozdávaných na meno, budili dojem, že sa vykonávala tajná kontrola hlasovania.

25. mája 1922 skupina útočníkov napadla a zdemolovala bratislavskú redakciu denníka SČS Slováci.

25. mája 1945 SNR rozpustila všetky katolícke organizácie a spolky.

25. mája 1991 pápež Ján Pavol II. poctil sídelného biskupa v Nitre, politického väzňa Mons. Jána Chryzostoma Korca hodnosťou kardinála. Do tejto vysokej funkcie medzi najbližších poradcov pápeža bol slávnostne inštalovaný v Ríme 28. júna.

25. mája 1985 vymenoval pápež Jozefa Tomka za kardinála.

26. mája 1946 sa v Československu uskutočnili parlamentné voľby, na ktorých si voliči mohli vybrať jednu zo štyroch povolených strán združených v Národnom fronte. Voliči nemeckej a maďarskej národnosti ako aj tzv. kolaboranti boli pozbavení hlasovacieho práva, čo predstavovalo takmer jednu tretinu.

27. mája 1942 Slovák Jozef Gabčík spolu s Janom Kubišom spáchali v Prahe atentát na zastupujúceho ríšskeho protektora Reinharda Heydricha.

29. mája 1960 vznikla Slovenská oslobodzovacia rada spojením SNR v zahraničí a Slovenského oslobodzovacieho výboru.

29. mája 1971 sa v Prahe začal XIV. zjazd KSČ. Prvého tajomníka ÚV KSČ Gustáva Husáka zvolili zjazdoví delegáti za generálneho tajomníka. Zjazd potvrdil tvrdý normalizačný kurz v Československu.

29. mája 1975 Federálne zhromaždenie jednomyselne zvolilo generálneho tajomníka ÚV KSČ Gustáva Husáka za prezidenta Československa.

30. mája 1946 obecensťvo na futbale zápase Slovensko – Česko v Bratislave dalo najavo svoju nespokojnosť s pomermi v obnovenom Československu a stále silnejšiemu obmedzovaniu práv slovenských orgánov. Zápas sa skončil prehrou Slovenska 2 : 3 a musel byť viackrát prerušený, lebo diváci opakovane vtrhli na ihrisko. Česká tlač bila na poplach, že na Slovensku oživa separatizmus a ľudáctvo.

30. mája 1953 Národné zhromaždenie v tajnosti prijalo zákon o menovej reforme. Občania si v hotovosti mohli vymeniť 300 starých korún za 60 nových. V rovnakom pomere sa menili mzdy a ceny. Ostatná hotovosť aj vklady sa vymieňali v pomere 50 : 1, nad 100 000 korún v pomere 500 : 1.

Máj 1947 - v tomto čase bolo na Slovensku ešte stále deväť pracovných táborov, v ktorých živorilo vyše 900 osôb. Ku koncu roka sa ich stav zvýšil na 1387.

Máj 1972 - skupina katolíckych laikov v Bratislave založila tajné vydavateľstvo Samizdat, ktoré vydávalo náboženskú literatúru pre tajné krúžky laikov a kňazov, neskôr aj štvrtročník Radost a nádej (RAN). Vydavateľstvo pôsobilo až do roku 1990.

PRIPOMÍNAME SI

V máji si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

- 50 rokov**
 Oľga Beaufortová, Košice 26.5.1972
- 60 rokov**
 Andrea Václavíková, Sereď 15.5.1962
- 65 rokov**
 Anna Brezinová, Nitra 7.5.1957
 Anna Hrašková, Bratislava 8.5.1957
 Michal Šuman, Burdej 17.5.1957
- 70 rokov**
 Magda Bačová, Nitra 24.5.1952
 Helena Halková, Banská Bystrica 23.5.1952
- 75 rokov**
 Janka Vranková, Sereď 25.5.1947
 Ing. Daniela Hýrošová, Ružomberok 17.5.1947
- 80 rokov**
 Mgr. Jozef Cahel, Považská Bystrica 18.5.1932
- 81 rokov**
 Emília Gajdošová, Hlohovec 12.5.1941
 Anna Bullová, Slovenská Ľupča 7.5.1941
 JUDr. Peter Zima, Banská Bystrica 29.5.1941
- 82 rokov**
 Anna Letrichová, Krásna Hôrka 18.5.1940
 Ladislav Solár, Nitra 14.5.1940
 Ema Ballová, Nitra 20.5.1940
 Jolana Lukáčová, Michalovce 24.5.1940

- Žofia Szatmáryová, Spišské Vlachy 12.5.1940
 Ing. Tatiana Matúšková, Bratislava 15.5.1940
- 84 rokov**
 Jozef Dvorčák, Levoča 17.5.1938
- 85 rokov**
 Eliška Lončičanová, Bratislava 15.5.1937
- 86 rokov**
 Mária Mišeje, USA 25.5.1936
 Milan Hric, Baďin 17.5.1936
 Ladislav Lenčeš, Nitra 28.5.1936
- 87 rokov**
 Oľga Ostrožlíková, Úľany nad Žitavou 2.5.1935
 Margita Luknišová, Nitra 27.5.1935
 Anna Šlepecká, Záhor 10.5.1935
- 88 rokov**
 Anna Maková, Heľpa 22.5.1934
 PhDr. Katarína Mikulová, Bratislava 31.5.1934
- 89 rokov**
 Irena Lichtmaneggerová, Širkovce 9.5.1933
- 90 rokov**
 Jozef Cahel, Považská Bystrica 18.5.1932
- 93 rokov**
 Viera Chylová, Banská Bystrica 24.5.1929
- 94 rokov**
 Magdaléna Salvianová, Trnava 17.5.1928
 Božena Zacharová, Bratislava 19.5.1928
- Jubilantom srdečne blahoželáme*

PRISPELI NA SVEDECTVO

- JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
 MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 10 EUR
- Vďačná rodina**, Bratislava 55 EUR
Pavol Molitor, Malé Leváre 1 EUR
Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR
Ján Dekýš, Lovča 5 EUR
Igor Gajdoš, Veľké Kostoľany 30 EUR
Zora Uhríková, Bratislava 6 EUR
Mária Sýkorová, Bratislava 10 EUR
Dalila Kutíšová, Bratislava 6 EUR
Vavrinec Valo, Michalovce 5 EUR
Juraj Hurný, Rakúsko 1300 EUR
Anna Vojtikevičová, Žilina 10 EUR
Erika Fertaľová, Košice 100 EUR
Klára Brodňanská, Ružomberok 20 EUR
- Štefan Frič**, Liptovské Sliache 25 EUR
Ing. Eva Šalapková, Stará Ľubovňa 20 EUR
- Mária Šidová**, Ružomberok 20 EUR
Leopold Šida, Ružomberok 12 EUR
Elena Zelenayová, Bratislava 20 EUR
Anna Hudcová, Slovenský Grob 6 EUR
- Eduard Sládkovič**, Limbach 26 EUR
Anna Lanátová, Bratislava 16 EUR
Martin Markulák, Bratislava 5 EUR
Soňa a Peter Svoreň, Bratislava 52 EUR
- Ján Formánek**, Bratislava 50 EUR
Eleonóra Jedličková, Bánovce nad Bebravou 20 EUR
Mária Dvorčáková, Levoča 20 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.** Mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľáte.

Sedem rokov bez Vaculu

Po dlhej pauze sme nezabudli na našich zosnulých. Pri príležitosti siedmeho výročia úmrtia **Rudolfa Vaculu**, člena našej regionálnej organizácie v Nitre, sme sa boli pokloniť jeho pamiatke pri hrobe na cintoríne v Krškanoch.

Zaspomínali sme na neho, položili kvety na hrob, zapálili sviečky a tichou modlitbou sme sa rozlúčili. Bohumil Louda a predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre Alžbeta Loudová.

(al)

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciam na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj

prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodíme aj naďalej chrániť a obhajovať.

Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109** alebo sa **kontaktujte na tel. čísle 02-526 381 56.**

Darcom úprimne ďakujeme.
 Vedenie PV ZPKO
 a časopisu Svedectvo

ŠTVRTOK, 13. apríl 2022
sv. omša s účasťou členov PV ZPKO

INTROIT: JKS 133, 1.-2.: . Jezu Kriste, Pane milý, - Baránku Boží nevinný, - dal si, dal si na kríž ruky svoje - pre hriech, pre hriech a pre zlosti moje!

2. Plač, hriešniku zatvrdilý, - pohliadni, jak dobrotivý - Ježiš, Ježiš na kríži skonáva, - slnko, slnko svoju tvár schováva.

ŽALM: Ref.: Vo svojej veľkej láske vyslyš ma, Pane.

OFERTÓRIUM: JKS 146, 1.-2.: 1. Ku krížu svätému pod, kresťane, - k Ježiša presvätej srdca rane. - Pohliadni na obeť smrti kríža, - na cenu predrahú: - na Ježiša!
2. Na mieste trpkého umučenia - pros, by si hodný bol vykúpenia. - Pohliadni, Ježiš sa nakloňuje - a milosť svätú ti prisľubuje.

COMMUNIO: JKS 152, 1-3: 1. Mój milý Ježišu, rajska slasť pre dušu, — skrz svoje mučenie získals' nám spasenie. — Ó dobrý Ježišu, mučený Ježišu, o Ježišu.
2. Neľutoval seba, zostúpil k nám z neba, — trpkú smrť podstúpil, aby nás vykúpil — Poslušný Ježišu, láskavý Ježišu, ó Ježišu. - 3. Za mňa si krv potil, v zármutku sa topil, — vidiac tu sveta zlosť, premnohú nepravosť — Stiesnený Ježišu, predobry Ježišu, ó Ježišu.

GRATIARUM: JKS 167, 8.: 8.
Modlitba sv. Františka z Assisi
Hudba: Petr Eben
Text: parafráza - P. Josef Hrdlička

Sprav si ma, Pane, ná - strojom.

nech žia - rim, nech žia - rim.

ZÁVER: JKS 135, 1.-3.:
text: Rudolf Dilong, OFM (1905-1986)
hudba: Pavlín Bajan (1721-1792)

1. Často drahé rany sväté - ľúbam Krista Ježiša, - nohy, ruky, bok, krv, muky - cena moja najvyššia. - Láska si ty tu na kríži - zhanená

a zranená, - chcem vždy znova a bez slova - teba, Láska mučená.

2. Nechcem žitia, nechcem bytia - bez tvojho ja zranenia - z rúk, nôh, boku, v krvi toku - ujde sa mi spasenia. - Kriste Kráľu, aspoň malú - čiastku daj mi svojich múk, - z rán mi prelej lásky vrelej - do srdca i do nôh, rúk.

3. Ostré klince, metly, biče - žiada srdce zločinné - bys' ho zranil, od zla chránil, - v každej žitia hodine. - Ostrá pika, čo preniká - srdce Pána milého, - nech sa vboodne tiež podobne - do srdca mi hriešneho.

POSTLÚDIUM:
Johann Sebastian Bach
(1685-1750)
Chorálová predohra:
Erbarm dich mein, o Herre Gott

Bach na motív rovnomenného luteránskeho hymnu vytvoril chorálovú predohru. Text hymnu z roku 1524, ako aj samotný názov skladby nás odkazuje na najznámejší pôstny žalm Starého zákona - Žalm 51: „Zmiluj sa, Bože, nadou mnou pre svoje milosrdenstvo a pre svoje veľké zľutovanie znič moju nepravosť...”